

Svar på skriftligt spörsmål SSS 652/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om ordnande av psykoterapiutbildning vid universitet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 652/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Outi Alanko-Kahiluoto /grön m.fl.:

Vad ämnar regeringen göra för att förtydliga anordnaransvaret och finansieringen av psykoterapiutbildningen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Psykoterapeut är en skyddad yrkesbeteckning enligt lagen och förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994 och 564/1994, nedan yrkespersonlagen och yrkespersonförordningen) ett yrke med skyddad yrkesbeteckning. En person som avlagt godkänd utbildning införs av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) på ansökan i centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (Terhikki) som psykoterapeut, och då har personen rätt att vara verksam i det avsedda yrket och använda yrkesbeteckningen i fråga.

Psykoterapi ges som en offentlig och privat tjänst som finansieras med olika medel. I Finland finns det i dagsläget över 8000 psykoterapeuter och deras utbildning grundar sig på flera olika psykoterapiinriktningar. Innehållet i psykoterapiutbildningen varierar beroende på inriktning.

Ansvar för utbildningen som leder till rätten att använda yrkesbeteckningen psykoterapeut överfördes genom en förordningsändring på universiteten 2010. Förordningsändringen trädde i kraft den 31 december 2011 (Statsrådets förordning om ändring av förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, 1120/2010). Syftet var att stärka psykoterapiutbildningens vetenskapliga grund, främja psykoterapiarbetets kvalitet, metodutveckling och undersökning av effekterna av terapiarbetet. Universitetens konsortium för psykoterapiutbildningen är ett samarbetsorgan för alla finländska universitet inom studieämnena psykiatri, ungdomspsykiatri, barnpsykiatri och psykologi. Konsortiets uppgift är att främja en högklassig psykoterapiutbildning vid medlemsuniversiteten. Konsortiet följer även genomförandet av den psykoterapiutbildning som universiteten ordnar i samarbete med andra utbildningsorganisationer och strävar efter att bidra till att det på riksnivå ordnas olika utbildning efter behov.

Om utbildning som ger till rätt att använda yrkesbeteckningen psykoterapeut föreskrivs i 2 a § i yrkespersonförordningen. För att en person ska få använda den skyddade yrkesbeteckningen utbildad psykoterapeut krävs att hen har genomgått psykoterapeututbildning vid ett i universitetslagen (558/2009) avsett universitet eller psykoterapiutbildning som ett sådant universitet

Svar på skriftligt spörsmål SSS 652/2018 rd

ordnat tillsammans med en annan utbildningsorganisation. Det universitet som ordnar utbildningen ska ha utbildningsansvar inom psykologi och medicin. Universitetet antar studerandena till psykoterapeututbildningen. Det kunnande som krävs för att arbeta som psykoterapeut förvärvas genom studier som omfattar minst 60 studiepoäng och som består av studiehelheterna teoretiska studier, psykoterapeutiskt patientarbete under arbetshandledning, utbildningspsykoterapi och lärdomsprov. Kunnandet visas genom ett yrkesprov.

Villkor för att få använda yrkesbeteckningen efter avlagd lämplig examen är minst två års erfarenhet av mentalvårdsarbete eller motsvarande uppgifter före psykoterapeututbildningen. Dessutom ska personen i fråga före psykoterapeututbildningen ha avlagt: 1) lämplig högre högskoleexamen eller lämplig yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsovårdsbranschen; i examen ska ingå eller utöver den ska dessutom ha avlagts studier i psykologi eller psykiatri omfattande sammanlagt 30 studiepoäng, 2) examen som sjukskötare på institutnivå och utöver examen specialisering i psykiatri, om studier i psykiatri inte ingått i examen, eller 3) annan i utlandet genomgången utbildning som motsvarar vad som föreskrivs i 1 eller 2 punkten.

Enligt 7 c § i universitetslagen är specialiseringsutbildningar vid universiteten avsedda att främja professionell utveckling och specialisering och genomförs efter högskoleexamen av personer som redan har varit yrkesverksamma. Typiskt för specialiseringsutbildningarna är att utbildningen inriktas på ett kunnande som är snävare och mer specifikt än kunnandet inför en examen. Utbildningsbakgrunden för psykoterapiutbildningen varierar däremot mycket, och en gemensam faktor är kravet på arbetserfarenhet.

Psykoterapiutbildningen är en avgiftsbelagd påbyggnadsutbildning som ordnas av universiteten. I dagsläget är den som utbildar sig ofta själv tvungen att stå för utgifterna, även om arbetsgivaren i någon mån deltar i kostnaderna för utbildningen.

Under pågående regeringsperiod har en revision av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården inletts. I det sammanhanget är avsikten att utreda behovet av att utveckla yrkespersonlagen ur yrkesbeteckningarnas synvinkel.

Vid social- och hälsovårdsministeriet är man medveten om de utmaningar som gäller psykoterapiutbildningen. I samband med reformen och utvecklingen av social- och hälsovårdens service-system är avsikten även att utreda olika möjligheter att stödja psykoterapiutbildningen i Finland.

Helsingfors 5.3.2019

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko